

Motion till riksdagen

1986/87:Jo764

Sven Munke (m)

Kemiska hälsorisker i boendemiljön

För något år sedan blev ett stort möbelföretags varor belagda med saluförbud i Danmark. Företaget hotas nu av höga böter på grund av att dess möbler innehöll högre halter formalin än vad som är tillåtet i EG-länderna som Danmark tillhör. Detta företag har en stor andel av möbelmarknaden i Sverige, men hotar inte att drabbas av någon bannbulla här på grund av att ingen lagstiftning finns som reglerar de kemiska risker som kan vara förknippade med modern möbelförproduktion. Detta har vittgående konsekvenser, eftersom stor del av de möbler som finns på den svenska marknaden oavsett producent, innehåller delar som är behandlade med kemikalier som kan utgöra hälsorisk. Allt fler möbler görs t. ex. av formalinbehandlade spånplattor. Formalin eller formaldehyd är allergiframkallande och misstänks starkt för att vara cancerframkallande. Även i Sverige finns det exempel på att människor fått besvär av formalinbehandlade möbler. Formalinbehandlade spånplattor används även som byggnadsmaterial och stora problem har konstaterats tidigare i bostäder. Experter anser allmänt att man inte har sett tillräckligt allvarligt på att människor utsätts för formaldehyd i bostäder och det redan från späda ålder.

Under 13 års tid, 1973–1985, fanns en lag med vars hjälp möbler och byggnadsmaterial som behandlats med kemikalier kunde regleras. Denna lag om hälso- och miljöfarliga varor (SFS 1973:329) ersattes den 1 januari 1986 av lag om kemiska produkter (SFS 1985:426). Den nya lagen omfattar endast kemiska produkter och inte föremål som behandlats med kemikalier såvida inte regeringen inte utvidgat lagens tillämpningsområde. Regeringen har inte utvidgat lagen att gälla möbler, byggnadsmaterial eller andra föremål som kan påverka den kemiska påverkan av boendemiljön.

Det kan således konstateras att genom en lagteknisk fadäs är inga lagar eller förordningar inom produktkontrollens lagsystem tillämpliga på föremål som påverkar boendemiljön.

Lag om kemiska produkter behöver därför snarast ändras så att de föremål (varor) som kan medföra miljö- och hälsofara genom sina kemiskt-fysikaliska egenskaper omfattas av de försiktighetsmått och begränsningar som gäller för miljö- och hälsofarliga kemiska ämnen och beredningar. Därmed öppnas också möjligheter för att få kontroll över hälso- och miljöfarliga egenskaper hos möbler, byggnadsmaterial och andra föremål i boendemiljön.

Vidare behöver kemikalieinspektionen ges i uppdrag att samordna insatserna från olika centrala organ som socialstyrelsen, planverket, statens provningsanstalt, statens miljömedicinska laboratorium, byggforskningsrå-

det, konsumentverket m. fl. Fastställande av gränsvärde för formaldehyd i möbler, byggnadsmaterial m. m. motsvarande det som gäller i EG-länderna är en av de angelägnaste insatserna. Likaså är det angeläget att testning och kontroll av föremålen organiseras och startas snarast och även att underlag tas fram för gränsvärden för andra kemiska produkter än formaldehyd som påverkar människor i boendemiljön genom behandling av föremål som används i hemmen.

Mot. 1986/87
Jo764

Hemställen

Med stöd av det anförda hemställer jag

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att lagen om kemiska produkter ändras så att även varor som är hälso- och miljöfarliga genom sina kemiskt-fysikaliska egenskaper omfattas av lagens försiktighetsmått,
2. att riksdagen hos regeringen begär att kemikalieinspektionen ges i uppdrag att samordna insatserna vid berörda myndigheter för att kontrollera och sätta gränsvärden för formaldehyd och andra farliga kemiska ämnen i föremål som används i boendemiljön,
3. att riksdagen – om yrkandet under 1 inte skulle bifallas – hos regeringen begär förslag till åtgärder mot den hälsofara som kemisk behandling av föremål som används i boendemiljön utgör.

Stockholm den 26 januari 1987

Sven Munke (m)